

ECOO 2022 – ODONATOLOGI EVROPE IN SVETA ZBRANI V SLOVENIJI NA 6. EVROPSKEM ODONATOLOŠKEM KONGRESU

V Slovenskem odonatološkem društvu smo po štirih letih priprav (tudi časovnega premika zaradi vsem znane epidemije) kot prva prostovoljska nevladna organizacija gostili Evropski odonatološki kongres – ECOO 2022, ki je med 26. in 30. junijem 2022 potekal v Mekinjah. ECOO je namenjen izmenjavi in širjenju znanja o kačjih pastirjih zahodnega Palearktika, kjer odonatologi s predavanji in predstavitvami posterjev izmenjujemo najsodobnejše ugotovitve in mnenja iz sveta kačjih pastirjev. Vse to počnemo tudi z namenom boljšega poznavanja in varstva kačjih pastirjev ter njihovih habitatov. Ideja o rednih evropskih srečanjih kačjepastirjeslovcev je prešla v življenje leta 2010, ko je prvi ECOO potekal na Portugalskem. Ideja se je prijela in od tod je nato kongres potoval v Srbijo (2012), kjer je pridobil tudi svoj zaščitni znak (SLIKA 1), nato v Francijo (2014) in na Švedsko (2016) ter nazadnje na Češko (2018), kjer pa je moč pričela nekoliko pojenjati.

Tudi zaradi tega je bilo še pomembneje pred šestim kongresom vložiti obilo truda tako v razširjanje vabil in izbor vsebin kot tudi v celotno izvedbo, kjer morata biti pomembna elementa tako izmenjava znanj kot mreženje. A ker se v SOD znamo zorganizirati, stopiti skupaj in stakniti glave z marsikaterimi idejami, se organizacije kongresa nismo zbal. Kot tudi ne, da se naši gosti ne bi počutili odlično. Tako je bilo že vnaprej znano: čaka nas odlično izveden 6. ECOO. Zanj smo bili zadolženi v organizacijskem odboru, ki smo ga poleg mene kot glavnega organizatorja in moje leve ter desne roke Ane TRATNIK

sestavljali še dr. Matjaž BEDJANIČ (tudi predsednik znanstvenega odbora), Peter KOGOVSKEK, Maja BAHOR, dr. Alja PIRNAT, Nika TIVADAR, Nina ERBIDA, Ali ŠALAMUN, dr. Klemen KOSELIJ, Nika KRELJ in Maja HOSTNIK (SLIKA 2).

SLIKA 1. Uradni znak ECOO, ki ga je pred leti izdelal Miloš Jović (Srbija), omogoča objavo različnih barv kačjih pastirjev – na ECOO 2022 smo uporabili barve slovenske zastave.

SLIKA 2. Organizacijski odbor ECOO 2022 smo sestavljali (z leve): P. Kogovšek, D. Vinko (predsednik), A. Tratnik (podpredsednica), M. Bedjanič (tudi predsednik znanstvenega odbora), A. Šalamun, N. Erbida, M. Bahor, K. Koselj (na kongresu samopoiimenovani »mišica kongresa«), A. Pirnat, N. Krelj in (na sliki manjkajoči) M. Hostnik ter N. Tivadar (Foto: G. De Knijf).

V živo (s tremi izjemami) se je 6. ECOO poleg spremljevalcev udeležilo 74 odonatologov in drugih ljubiteljev narave iz kar 25 držav Evrope in širše (SLIKA 3). S finančno pomočjo predvsem tujih odonatoloških organizacij smo lahko 15 udeležencem kongresa udeležbo tudi subvencionirali.

SLIKA 3. Skupinska fotografija 6. Evropskega odonatološkega kongresa (ECOO 2022), ki je med 26. in 30. junijem 2022 potekal v Samostanu Mekinje (Foto: M. Bedjanič).

Udeleženci smo prihajali (v oglatih oklepajih številčnost) iz Albanije^[1], Avstralije^[2], Avstrije^[1], Belorusije^[1], Belgije^[1], Bosne in Hercegovine^[1], Cipra^[2], Češke^[6], Finske^[1], Francije^[4], Hrvaške^[2], Indije^[1], Italije^[1], Kolumbije^[1], Madžarske^[1], Nemčije^[12], Nizozemske^[5], Poljske^[1], Severne Makedonije^[2], Slovaške^[1], Španije^[6], Švedske^[3], Ukrajine^[3], Združenega kraljestva^[1] in Slovenije^[14].

V kongresni program smo vključili 44 predavanj in 14 posterjev (VINKO & BEDJANIČ, 2022). Za izbor predstavitev, kot tudi strokovni pregled vseh povzetkov, je bil odgovoren znanstveni odbor, ki smo ga sestavljali: dr. Matjaž BEDJANIČ (Slovenija), prof. dr. Andreas MARTENS (Nemčija), dr. Matija FRANKOVIČ (Hrvaška), prof. dr. Adolfo CORDERO-RIVERA (Španija), dr. Sönke HARDERSEN (Italija), Geert DE KNIJF (Belgija) in jaz. Povzetki vseh predstavitev so objavljeni v kongresnem zborniku, ki je prosto dostopen na spletni strani ECOO (<https://ecoo2016.wordpress.com/ecoo-2020>) in Digitalni knjižnici Slovenije (<https://www.dlib.si>). Prispevke je lektoriral Hernik Ciglič, zbornik pa je oblikoval Simon Zidar. Da navedem na tem mestu še naš »programski« prispevek – Slovenci smo na kongresu sodelovali z 8 prispevki (BAHOR, 2022; BEDJANIČ s sod., 2022; ERBIDA, 2022; DE KNIJF s sod., 2022; KRIŽNAR, 2022; ŠALAMUN & TRATNIK, 2022; VINKO s sod., 2022a; 2022b). Nekaj več fotografskega gradiva z dogodka je dostopnega na kongresni spletni strani, poleg tega pa še v kongresu namenjeni skupini na Facebooku (*European Congress on Odontatology*).

SLIKA 4. Utrinek s tonske vaje skupine *Spaceship Earth*, del katere je tudi predsednik SOD, P. Kogovšek (Foto: M. Bedjanič).

6. ECOO je zajemal tri polne dneve predstavitev, ki smo jih izvedli v Samostanu Mekinje, skupno večerjo dobrodošlice v Gostilni Repnik (slednji so poskrbeli tudi za skoraj vso drugo, zelo okusno prehrano na kongresu), neformalni skupni večer v baru Pod skalo, medkongresno ekskurzijo na Ljubljansko barje, sejem literature, opreme ter izdelkov in slavnostni zaključek, ki se je odvil na večer zadnjega junija v atriju mekinjskega samostana. Na zaključku tudi ni manjkalo čustvenih govorov organizatorja, pa tudi drugih udeležencev, a zaključno prireditev sta zaznamovala dva druga »pojava«. Prvič na ECOO smo imeli tudi koncert (SLIKA 4) – predsednik SOD se prostočasno ukvarja tudi z glasbo in njihova skupina *Spaceship Earth* je bila kriva, da se je na zaključni prireditvi tudi rockovsko plesalo, pri čemer so plesišče že po prvi pesmi odprli nemški odonatologi. Nika Krelj pa je poskrbela za pašo oči in brbončic. Izdelala je izvrstno torto, kjer je upodobila velikanskega sredozemskega lesketnika (SLIKA 5, 6), ki je krasil tudi znak tokratnega kongresa (SLIKA 7). Za domačnost in gostoljubnost smo na kongresu dodatno poskrbeli še s tremi pijačami, ki so bili poleg vode ves čas kongresa brezplačno na voljo – dvema vrstama piva, kombučo in bezgovim sirupom. Prenočišče udeležencev smo organizirali v samostanu in v B&B Hostel Pod skalo, tako da prav daleč do predavalnice niti nismo imeli. Nekaj udeležencev je prenočevalo še v drugih bližnjih namestitvah po lastnem izboru. Kongresu je sledila 6-dnevna pokongresna odprava v različne dele Slovenije, ki jo skupaj z rezultati medkongresne ekskurzije predstavljam v VINKO (2022).

SLIKI 5 & 6. N. Krelj, avtorica kongresne veganske torte (*desno*), kljub dolgoletnemu članstvu v društvu SOD jemlje resno opozorila ministra za zdravje – da prekomerno pitje alkohola škoduje zdravju (Foto: A. Pirnat).

Neformalno smo s kongresom začeli že v nedeljo, 26. junija 2022, ko smo člani SOD pripravili neformalno pogostitev udeležencev. Na pokušino smo postavili vrsto predvsem domačih dobrot, v trdnem in tekočem agregatnem stanju, in že to je bil udeležencem znak, da nas čaka domačnost in sproščenost tudi čez naslednje dni. Temu je sledil še voden ogled Kamnika, vse do naslednjega jutra pa je potekala tudi registracija udeležencev. Ob registraciji so udeleženci v kongresni vrečki med drugim prejeli majico, zbornik, steklenico kongresnega piva (SLIKA 5), terensko skodelico, vse ozaljšano z znakom tokratnega kongresa, ki ga je skupaj z vodjema osmisлил in izdelal Simon Zidar (SLIKA 7).

6th ECOO • Slovenia 2022

SLIKA 7. Znak 6. Evropskega odonatološkega kongresa (ECOO 2022) simbolno prikazuje kraj dogodka (v ozadju Kamniško sedlo) in eno od vrst kačjih pastirjev, po kateri je Slovenija v širšem evropskem prostoru poznana – sredozemskega lesketnika *Somatochlora meridionalis*.

Uradni del kongresa smo poleg uvodnega pozdrava in praktičnih informacij začeli s kratkim poročilom z minulega kongresa, nato pa sem nadaljeval s predavanjem o naši odonatni favni, odonatologiji v Sloveniji ter seveda tudi o Slovenskem odonatološkem društvu (VINKO s sod., 2022a). Temu je v kongresnem zborniku namenjen daljši pregledni uvodni prispevek, v katerem smo se poklonili tudi spominu na našega preminulega prof. Boštjana Kiauto (SLIKA 8). Poleg omenjenega uvodnega predavanja so bila na kongresu še tri daljša vabljenega predavanja, in sicer *The birdwatcher's insects? Spreading the message of dragonflies, freshwater and conservation* (Klaas-Douw B. DIJKSTRA; SLIKA 9), *Towards a new European Red List of Odonata: challenges and first results* (Geert DE KNIJF s sod.) in *The Aegean corridor for (Afro)tropical Odonata species in Europe* (Andreas MARTENS). Druge predstavitve so bile krajše, po večini 15-minutne.

SLIKA 8. Spominu na prof. Boštjana Kiauto (1937–2022) smo se poklonili na več točkah kongresa. Na sliki gost kongresa, prof. Brij Kishore Tyagi, predsednik indijskega odonatološkega društva in dober prijatelj prof. Kiaute, tudi njegov učenec in avtor dveh monografij, posvečenih delu in življenju nestorja slovenske odonatologije (Foto: M. Bedjanič).

Okronali smo tudi najboljše predstavitve mladih strokovnjakov, prejemniki pa so dobili vrsto praktičnih nagrad, ki so nam jih namenili podporniki kongresa. Plakete za najboljše posterje, kar smo z glasovanjem izbirali vsi kongresni udeleženci, so prejeli Eva BILKOVA (Češka; *The effects of temperature and water aeration on the development and survival of *Sympetrum striolatum* larvae*) in Olena KUSHNIRENKO s sod. (Ukrajina; *An analysis of fluctuating asymmetry of wing size characters in Odonata: A step-by-step guide*).

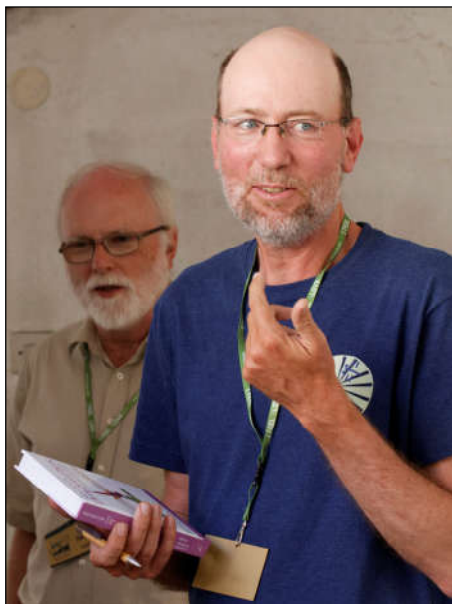
the KD prophecy

if the needs and diversity of
dragonflies were celebrated
as we extoll our own, we'd
care for every river

and, as all land drains into a
river, we'd care for the land

and, as all land and every
river drains into the sea,
we'd care for the sea

the world would be livable
for every being and, there-
fore, for everyone!

SLIKA 9. Izsek s predavanja (levo) svetovno znanega odonatologa K.-D. B. Dijkstre, ki je imel na ECOO 2022 plenarno predavanje, sicer pa se je svojega prvega mednarodnega odonatološkega srečanja udeležil prav v Mariboru leta 1997, ko je SOD gostil svetovni odonatološki simpozij (Foto: B. Louboutin).

Znanstveni odbor je izbral tudi najboljše predstavitve mladih strokovnjakov (SLIKA 10). Plakete so prejeli Floris VAN GEEST in Wouter VAN DER VOORT (Nizozemska; *Using European specimen collections during research on South American dragonflies*), Loan ARGUEL (Francija; *Proposition and first results of a standardised protocol based on exuviae collection to monitor three dragonfly species of community interest: Macromia splendens, Oxygastra curtisii and Gomphus graslinii*), Cecilia DÍAZ-MARTÍNEZ (Španija; *Mitochondrial phylogeography of the Iberian endemic gomphid Onychogomphus cazuma*), Vanessa AMAYA-VALLEJO (Kolumbija; *Molecular phylogeny of the Neotropical subfamily Palaemnematinae (Zygoptera: Platystictidae), focusing on Palaemnema from Colombia*) in Sara SCHLOEMER (Nemčija; *Suitability of beaver-induced water structures as habitats for the larvae of Cordulegaster boltonii*).

Društvo ne bi moglo izvesti ECOO 2022 brez podpore prostovoljcev, pokroviteljev in sfinancerjev, ki so slikovno prikazani v zborniku. Hvala vsem, kot tudi osebju Samostana Mekinje za vso gostoljubje in sodelovanje. Kapo dol prečudoviti organizacijski ekipi! Resnično smo pokazali, da nismo dobri le s kačjimi pastirji, temveč da izžarevamo prave lastnosti društvenega duha.

Kongres z obema terenskima odpravama je bil tudi del projekta »Kačji pastirji in podnebne spremembe«, ki ga v Plan B za Slovenijo – mreži nevladnih organizacij

za trajnostni razvoj izvaja SOD (Podnebni program mreže Plan B za Slovenijo sofinancirata Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad ter Ministrstvo za okolje in prostor s sredstvi Sklada za podnebne spremembe). Kongres so finančno ali materialno še podprli: (po abecednem vrstnem redu) Center za kartografijo favne in flore^(Slovenija); Cyprus Dragonfly Study Group^(Ciper); Diversity Editorial office^(Švica); Dutch Dragonfly Society^(Nizozemska); Flemish Dragonfly Society^(Belgija); Gesellschaft deutschsprachiger Odonatologen^(Nemčija); International Dragonfly Fund^(Nemčija); The Italian Society for the study and conservation of dragonflies^(Italija); Javni zavod za kulturo Kamnik^(Slovenija); Office pour les insectes et leur environnement – Opie^(Francija); Osmylus Scientific Publishers^(Nemčija); Osnovna šola Frana Albrehta Kamnik^(Slovenija); glasbena skupina Spaceship earth^(Slovenija); Swedish Dragonfly Society^(Švedska); Udruga Hyla^(Hrvaška); Zavod ŠOLT^(Slovenija); Zavod za turizem in šport Kamnik^(Slovenija); Znanstveno-raziskovalno združenje za umetnost, kulturne in izobraževalne programe in tehnologijo EPEKA^(Slovenija) in Quelle & Meyer Verlag^(Nemčija). Obenem je bil kongres podprt v projektu »SDGYOU: Sustainable digitalization goals with youth«, ki ga znotraj programa Erasmus+ sofinancira Evropska komisija in katerega slovenska partnerja sta ŠOU v Ljubljani in Fundacija študentski tolar, ustanova ŠOU v Ljubljani, nosilec projekta pa je Knowledge Infusion^(Srbija). Posebej se želimo v SOD zahvaliti tudi kolegu Primožu PRESETNIKU, ki je prvi dan občutno priskočil na pomoč s prevozi marsikaterih udeležencev z letališča ali Ljubljane v Mekinje.

SLIKA 10. Plakete ECOO 2022 za najboljšo predstavitev mladega strokovnjaka so prejeli (z leve): F. van Geest & W. van Der Voort (Nizozemska), L. Arguel (Francija), C. Díaz-Martínez (Španija), S. Schloemer (Nemčija) in V. Amaya-Vallejo (Kolumbija). Skrajno levo in desno: M. Bedjanič, A. Martens (oba predstavnika znanstvenega odbora) (Foto: G. De Knijf).

Brez kančka dvoma lahko zaključim, da je 6. ECOO presegel pričakovanja in sporočim, da še mesece po kongresu prejemo prečudovite pohvale in zahvale udeležencev. Zagotovo so se stkala tudi prihodnja sodelovanja in prijateljstva. Vsekakor pa je tako Slovenija kot tudi SOD v več kot le evropskem odonatološkem prostoru prejela izvrstno promocijo profesionalizma, domačnosti in resnosti. Žal je umanjkal le tisti del, da bi se lahko tudi še dejansko pohvalili z aktivnim varstvom kačjih pastirjev pri nas ... A osredotočimo se na pozitivne misli. Te nas kot organizatorje kongresa prežemajo že vse od samega začetka kongresa dalje, medtem ko je tudi zaradi našega odličnega dela že v skrbih naslednji organizator – »štafeta« ECOO, ki je z nami že od začetkov organizacije teh kongresov, je odšla v roke Florentu Prunierju (SLIKA 11) in s tem smo v Mekinjah oznanili, da bo 7. ECOO potekal poleti 2024 v Španiji, predvidoma v Andaluziji.

SLIKA 11. D. Vinko predaja »štafeto« ECOO F. Prunierju. Štafeto tradicionalno podeljuje aktualni organizator ECOO svojemu nasledniku – ECOO 2024 bo tako potekal v Španiji (Foto: B. Louboutin).

LITERATURA:

- BAHOR, M. 2022. Students' knowledge and attitude towards dragonflies. *V:* D. Vinko & M. Bedjanič (ur.), ECOO 2022, 6th European Congress on Odonatology, 27–30th June 2022, Kamnik, Slovenia, Book of Abstracts, str. 26, Slovene Dragonfly Society – Slovensko odonatološko društvo, Ljubljana.

- BEDJANIČ, M., A. P. SUMANAPALA & R. A. DOW, 2022. New data and knowledge, but conservation concerns remain – IUCN Red List assessment of Sri Lanka's endemic Odonata. *V*: D. Vinko & M. Bedjanič (ur.), ECOO 2022, 6th European Congress on Odonatology, 27–30th June 2022, Kamnik, Slovenia, Book of Abstracts, str. 27, Slovene Dragonfly Society – Slovensko odonatološko društvo, Ljubljana.
- ERBIDA, N., 2022. Including data on dragonflies (Odonata) into a common Nature Conservation Information System in Slovenia – challenges and opportunities. *V*: D. Vinko & M. Bedjanič (ur.), ECOO 2022, 6th European Congress on Odonatology, 27–30th June 2022, Kamnik, Slovenia, Book of Abstracts, str. 72, Slovene Dragonfly Society – Slovensko odonatološko društvo, Ljubljana.
- DE KNIJF, G., M. BILLQVIST, R. VAN GRUNSVEN, F. PRUNIER & D. VINKO, 2022. Towards a new European Red List of Odonata: challenges and first results. *V*: D. Vinko & M. Bedjanič (ur.), ECOO 2022, 6th European Congress on Odonatology, 27–30th June 2022, Kamnik, Slovenia, Book of Abstracts, str. 32, Slovene Dragonfly Society – Slovensko odonatološko društvo, Ljubljana.
- KRIŽNAR, M., 2022. Wings in stone: on Slovenian first and only fossil dragonfly. *V*: D. Vinko & M. Bedjanič (ur.), ECOO 2022, 6th European Congress on Odonatology, 27–30th June 2022, Kamnik, Slovenia, Book of Abstracts, str. 44, Slovene Dragonfly Society – Slovensko odonatološko društvo, Ljubljana.
- ŠALAMUN, A. & A. TRATNIK, 2022. Status and conservation of *Coenagrion ornatum* at Ljubljansko barje (Ljubljana Moor), Central Slovenia (Coenagrionidae, Odonata). *V*: D. Vinko & M. Bedjanič (ur.), ECOO 2022, 6th European Congress on Odonatology, 27–30th June 2022, Kamnik, Slovenia, Book of Abstracts, str. 61, Slovene Dragonfly Society – Slovensko odonatološko društvo, Ljubljana.
- VINKO, D. & M. BEDJANIČ (ur.), 2022. *ECOO 2022, 6th European Congress on Odonatology, 27–30th June 2022, Kamnik, Slovenia, Book of Abstracts*. Slovene Dragonfly Society – Slovensko odonatološko društvo, Ljubljana, viii + 100 str.
- VINKO, D., 2022. ECOO 2022 – favnistični rezultat obeh kongresnih ekskurzij: Prispevek odonatologov Evrope in sveta k poznavanju razširjenosti kačjih pastirjev Slovenije. *Erjavecija* 37: 47–65.
- VINKO, D., A. ŠALAMUN & M. BEDJANIČ, 2022a. On the odonates, odonatology and odonatologists in Slovenia. *V*: D. Vinko & M. Bedjanič (ur.), ECOO 2022, 6th European Congress on Odonatology, 27–30th June 2022, Kamnik, Slovenia, Book of Abstracts, str. 9–22, Slovene Dragonfly Society – Slovensko odonatološko društvo, Ljubljana.
- VINKO, D., A. ŠALAMUN, M. KOTARAC & M. BEDJANIČ, 2022b. Dragonfly fauna of Slovenia: current knowledge and detected changes from a 25-year perspective. *V*: D. Vinko & M. Bedjanič (ur.), ECOO 2022, 6th European Congress on Odonatology, 27–30th June 2022, Kamnik, Slovenia, Book of Abstracts, str. 67, Slovene Dragonfly Society – Slovensko odonatološko društvo, Ljubljana.

(D. VINKO)